

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)
SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)
SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **P.Ł.**

skazanego z art. 681 pkt 1 ustawy z dnia 11.03.2022 r. o obronie ojczyzny
(Dz.U.2022.655)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 13 lipca 2023 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Chorzowie

z dnia 8 czerwca 2022 r., sygn. akt VII K 160/22

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje
Sądowi Rejonowemu w Chorzowie do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 25 marca 2022 r. skierowany został do Sądu Rejonowego w Chorzowie akt oskarżenia przeciwko P.Ł. podejrzanemu o to, że w dniu 1 października 2021 r. w C. będąc zobowiązany wezwaniem imiennym do stawiennictwa przed Powiatową Komisją Lekarską dla miasta C. na dzień 1 października 2021 r. nie dopełnił tego obowiązku, nie zgłosił się ani nie przedstawił żadnego usprawiedliwienia swojej

nieobecności, tj. o popełnienie czynu z art. 224 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP.

Sąd Rejonowy w Chorzowie wyrokiem nakazowym z dnia 8 czerwca 2022 r., sygn. akt VII K 160/22, P.Ł. uznał za winnego tego, że w dniu 1 października 2021 r. w Chorzowie, nie zgłosił się do kwalifikacji wojskowej przed Komisją Lekarską dla miasta C., ani nie przedstawił usprawiedliwienia swojej nieobecności, mimo prawidłowego wezwania do stawienia się, czym wyczerpał znamiona występku z art. 681 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie ojczyzny (Dz. U.2022.655) i za to na mocy tego przepisu w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 30 (trzydziestu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwadzieścia) zł. Na mocy art. 63 § 1 i 5 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet kary okres zatrzymania w sprawie od dnia 14 marca 2022 r. godz. 14:00 do dnia 14 marca 2022 r. godz. 15:35 (jeden dzień), uznając karę za wykonaną w liczbie 2 (dwóch) stawek dziennych.

Powyższy wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 21 czerwca 2022 r.

Kasację od tego wyroku na korzyść oskarżonego P.Ł. wywiódł Prokurator Generalny, zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, tj. art. 4 § 1 k.k. oraz z art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na pominięciu przez Sąd Rejonowy zaistniałej zmiany stanu prawnego, dokonanej ustawą z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U.2022.655 z dnia 2022.03.23) w aspekcie odpowiedzialności za zarzucany oskarżonemu czyn z art. 224 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP oraz następstw tej zmiany, określonych w art. 684 ustawy o obronie Ojczyzny, co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego przyjęcia, iż przypisany P.Ł. czyn z art. 681 pkt 1 tejże ustawy stanowi przestępstwo i skutkowało wymierzeniem oskarżonemu wyrokiem nakazowym kary grzywny na podstawie art. 33 § 1 i 3 k.k. oraz zastosowaniem art. 63 § 1 i 5 k.k. przy podejmowaniu rozstrzygnięcia co do zaliczenia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności, pomimo iż zachowanie, wypełniające znamiona art. 681 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny stanowi wykroczenie, orzekanie co do którego, zgodnie z treścią art. 684 wskazanej ustawy, następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia”.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Chorzowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący wywodząc, że Sąd Rejonowy w Chorzowie procedując w tej sprawie już po wejściu w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, [stosownie do brzmienia której (art. 823 pkt 2) utraciła moc ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2022.655 z dnia 2022.03.23)], nie zauważył - pomimo zastosowania ustawy nowej - że zarzucony P.Ł. czyn z art. 224 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, będący w czasie jego pełnienia oraz w dacie kierowania aktu oskarżenia przestępstwem, na mocy ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, stał się wykroczeniem.

Stosownie bowiem do treści art. 681 pkt 1 ustawy z dnia 11.03.2022 r. o obronie ojczyzny (Dz.U.2022.655): „Kto wbrew obowiązkom wynikającym z ustawy nie stawia się do kwalifikacji wojskowej przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), przed właściwą komisją lekarską lub przed szefem wojskowego centrum rekrutacji w określonym terminie i miejscu albo nie przedstawia dokumentów, których przedstawienie zostało nakazane (...) - podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny”, przy czym zgodnie z treścią art. 684 tejże ustawy: „Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 681 - 683, następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia”.

Sąd Rejonowy w Chorzowie nie dostrzegł tego ostatniego unormowania błędnie przyjął, że P.Ł. dopuścił się występku, a nie wykroczenia, co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia mu kary grzywny na podstawie art. art. 33 § 1 i 3 k.k. oraz zastosowania art. 63 § 1 i 5 k.k., przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności.

Ponadto słusznie podniósł skarżący, że w sprawie tej brak było podstaw do wydania wyroku w trybie nakazowym w myśl art. 500 § 1 i 3 k.p.k., skoro w miejsce przyjętej przez oskarżyciela publicznego kwalifikacji prawnej z art. 224 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP, P.Ł. został uznany

za winnego popełnienia czynu zakwalifikowanego z art. 681 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, który to czyn stanowi obecnie wykroczenie i zgodnie z treścią art. 684 wskazanej ustawy, orzekanie w tym przedmiocie winno nastąpić na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że skoro orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić jedynie wtedy, gdy okoliczności czynu i wina sprawcy nie budzą wątpliwości, to nie można dokonywać zmian w opisie czynu lub w jego kwalifikacji, gdyż czyn przypisany w wyroku nakazowym winien odpowiadać w pełni czynowi opisanemu przez oskarżyciela (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2017 r., sygn. akt IV KK 55/17, LEX nr 2401082; z dnia 14 grudnia 2016 r., sygn. akt III KK 452/16, LEX nr 2166382; z dnia 21 lipca 2011 r., sygn. akt III KK 144/11. LEX nr 860609).

Należało zgodzić się ze skarżącym, że stwierdzone uchybienia były rażące i miały istotny, dalece niekorzystny, wpływ na treść wyroku skazującego P.Ł., w szczególności gdy wziąć pod uwagę orzeczenie grzywny w stawkach dziennych, okres przedawnienia wykonania kary, skutki zaliczenia na jej poczet okresu zatrzymania sprawcy, a także okoliczności związane z umieszczeniem zaskarżonego skazania w rejestrze osób karanych.

Z tych wszystkich powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

(WB)

[ł.n]